Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2013–2014

33 845 Interparlementair Koninkrijksoverleg

Nr. 4

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 september 2014

In uw brief van bovenvermelde datum verzoekt u mij om een schriftelijke reactie op de afsprakenlijst van het Interparlementair Koninkrijksoverleg (Kamerstuk 33 845, nr. 3), voor zover deze betrekking hebben op het kabinet regarderende punten uit de afsprakenlijst.
Onderstaand treft u puntsgewijze de reacties aan op deze onderwerpen. De onderwerpen hebben voor een deel betrekking op beleidsterreinen waarvoor ik geen of niet de primaire verantwoordelijkheid draag. De informatie over deze onderwerpen heb ik ontvangen van mijn ambtgenoten van Buitenlandse zaken, Economische Zaken, Financiën, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Economische kansen binnen het Koninkrijk

Vraag:
– de delegaties verzoeken hun respectievelijke regeringen om het IPKO te informeren over de uitkomsten van het overleg van de Minister van Buitenlandse Zaken met de regeringen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten over een gezamenlijke agenda over buitenlands beleid ten aanzien van deze landen;

Antwoord:
De Minister van Buitenlandse Zaken bezocht 2-5 juni de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Op 3 juni vond te Sint Maarten het Koninkrijksoverleg Buitenlandse Betrekkingen plaats tussen de Minister van Buitenlandse Zaken en de Ministers-Presidenten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.
Vanuit zijn Koninkrijksbevoegdheid voor Buitenlandse Zaken wenst de Minister van Buitenlandse Zaken rekening te houden met de belangen van alle Landen van het Koninkrijk en samen met de Landen invulling te geven aan de buitenlandse betrekkingen van het Koninkrijk. Binnen de kaders van het Statuut en met waarborging van de eenheid van buitenlands

kst-33845-4
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2014

beleid hebben de Landen van het Koninkrijk ruimte om zich internationaal te profileren.
Naast de bespreking van politieke en regionale ontwikkelingen is tijdens het overleg een aantal afstemmingsafspraken gemaakt over onder meer het wederzijds delen van informatie over voorgenomen reizen en handelsmissies (de strategische reisagenda), de diensten van het postennet, het afsluiten van MoU's en de samenstelling van Koninkrijksdelegaties.
Ten aanzien van internationale organisaties en bijeenkomsten is gesproken over de kandidatuur van het Koninkrijk voor een zetel in de VN Veiligheidsraad 2017–2018. In de campagne zullen de relevante beleidsprioriteiten van de Landen worden meegenomen. Ook bij de totstandkoming van Koninkrijksinstructies voor internationale bijeenkomsten worden de Landen geconsulteerd over prioritaire punten.
Met betrekking tot overname van EU-sancties werd afgesproken dat de Landen zo vroeg mogelijk in het proces worden betrokken bij de totstandkoming van EU-sancties.
De Minister van Buitenlandse Zaken heeft tijdens het overleg aangegeven een voorstander te zijn van zo veel mogelijk liberalisering van het reisverkeer. In dat kader is reeds eerder besloten dat houders van een geldig multiple entry Schengenvisum zijn vrijgesteld van de visumplicht voor de Caribische Koninkrijksgebieden. Deze versoepeling geldt voor alle visumplichtige nationaliteiten. Verdere liberalisering wordt in overleg met de Landen bezien.

Vraag:
- de Nederlandse delegatie zal aan de Minister van Buitenlandse Zaken vragen om aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten input te vragen voor het jaarprogramma van de diplomatieke dienst;

Antwoord:
De Directie Westelijk Halfrond van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ziet erop toe dat de belangen van de Landen worden meegenomen bij beleidsontwikkeling en implementatie van het buitenlandbeleid. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken voert regelmatig overleg met Aruba, Curaçao en Sint Maarten over de buitenlandse betrekkingen van het Koninkrijk en de beleidsprioriteiten en specifieke belangen van de Landen daarbij. Dit gebeurt in gezamenlijk overleg op zowel ministerieel niveau (Minister van Buitenlandse Zaken en de Ministers-Presidenten van de Landen) als gezamenlijke overleggen op ambtelijk niveau zoals het Beleidsoverleg Buitenlandse Betrekkingen en het visumwerkoverleg. Daarnaast wordt de Landen regelmatig om inhoudelijke bijdragen gevraagd voor bijvoorbeeld bijeenkomsten van internationale organisaties. De posten in de regio staan mede ten dienste van de Landen en houden rekening met hun belangen.

Vraag:
- de Minister van Buitenlandse Zaken wordt tevens verzocht om tijdig vóór het samenstellen van delegaties voor staatsbezoeken en handelsmissies de regeringen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten te benaderen voor eventuele deelname;

Antwoord:
De Caribische Landen van het Koninkrijk worden via de strategische reisagenda tijdig geïnformeerd over bezoeken en handelsmissies van bewindspersonen. Landen (en hun bedrijven) kunnen bij dergelijke missies aansluiten. Bezoeken in de regio worden proactief onder de aandacht van Aruba, Curaçao en Sint Maarten gebracht.

Vraag:
- de delegaties onderstrepen het belang van het betrekken van alle Koninkrijksdelen bij onderhandelingen over de Trans-Atlantic Trade and Investment program. De delegaties zullen er bij hun respectievelijke regeringen op aandringen om de mogelijkheden hiertoe in kaart te brengen.

Antwoord:
Het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) heeft alleen betrekking op het Europese deel van het Koninkrijk. De Europese Commissie onderhandelt namens de Europese Unie op basis van een mandaat. Via de gebruikelijke ambtelijke kanalen worden de Caribische Landen van het Koninkrijk van informatie over TTIP voorzien.

Vraag:
- daarnaast zal de Nederlandse delegatie de Minister van Buitenlandse Zaken verzoeken om de mogelijkheden te bekijken tot het instellen van een quotum ten aanzien van kandidaten uit Aruba, Sint Maarten en Curaçao in de opleiding voor startende beleidsmedewerker bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken («het klasje»), onder conditie dat de kandidaten voldoen aan de gangbare vereisten voor selectie;

Antwoord:
De opleiding voor startende beleidsmedewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is opengesteld voor deelnemers uit de Caribische Landen van het Koninkrijk. Over de jaren heen hebben meerdere ambtenaren uit de Caribische Landen van het Koninkrijk deelgenomen aan deze opleiding. Daarnaast staat het online leeraanbod van BZ open voor medewerkers van de Directies Buitenlandse Betrekkingen van de Landen.

Vraag:
- de Nederlandse delegatie zal de Minister van Buitenlandse Zaken verzoeken om de positie van Aruba, Curaçao en Sint Maarten bij de Wereldhandelsorganisatie (WTO) sterker te maken, bijvoorbeeld voor wat betreft mogelijkheden tot het bijwonen van cursussen door afgevaardigden uit deze landen;

Antwoord:
Aruba, Curaçao en Sint Maarten hebben de wens geuit hun positie bij de Wereldhandelsorganisatie (WTO) te versterken. Dit kan onder andere door middel van kennisoverdracht. De Landen kunnen deelnemen aan trainingen en andere WTO-bijeenkomsten waarin kennisoverdracht centraal staat. De Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de WTO is van deze wens op de hoogte en kan hierin bemiddelen. De Caribische landen van het Koninkrijk komen overigens niet in aanmerking voor kosteloze deelname aan technische assistentie-programma's door de WTO, omdat zij door de WTO niet worden beschouwd als ontwikkelingslanden. Kennisoverdracht ten aanzien van de WTO kan daarnaast ook plaatsvinden door middel van een stage bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken (DGBEB) of bij de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de WTO.
In dit kader zij er op gewezen dat Aruba, Curaçao en St. Maarten uitstaande WTO-verplichtingen hebben. Deze uitstaande verplichtingen bestaan er hoofdzakelijk uit dat de Landen hun schema van invoertarieven dienen te notificeren bij de WTO. Om de positie van de Landen bij de WTO te versterken is het aan te bevelen om op afzienbare termijn stappen te zetten om aan deze verplichtingen te voldoen. Hiertoe is in de Rijksministerraad van 28 juni 2013 besloten.

Vraag:
- de Minister van Buitenlandse Zaken wordt verzocht om de gevolmachtigde Ministers van Aruba, Curaçao en Sint Maarten uit te nodigen voor de jaarlijkse ambassadeursconferenties;

Antwoord:
Aruba, Curaçao en Sint Maarten zijn jaarlijks vertegenwoordigd bij de ambassadeursconferentie via de directeuren Buitenlandse Betrekkingen van de Landen. Per organisatie kan slechts een persoon aan de ambassadeursconferentie deelnemen. De gevolmachtigde Ministers zullen worden uitgenodigd voor de jaarlijkse receptie van de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ter gelegenheid van de ambassadeursconferentie.

Vraag:
- de delegatie van Nederland zal de Minister van Buitenlandse Zaken voorts verzoeken om aan het IPKO een uitwerking van het curriculum van de opleiding voor startende beleidsmedewerker bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken te doen toekomen en om bij het samenstellen vanaf het eerstvolgende curriculum een vak/sessie te verzorgen met informatie over het Caribische deel van het Koninkrijk en het Statuut voor het Koninkrijk;

Antwoord:
In het curriculum van de opleiding voor startende beleidsmedewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is standaard een programmaonderdeel opgenomen over Koninkrijkszaken. Het curriculum van de leergang 2014 is als bijlage bij deze brief toegevoegd[1]. Het programma voor de leergang 2015 wordt eind 2014/begin 2015 opgesteld en ingevuld door Instituut Clingendael. Ook in 2015 zal er aandacht worden besteed aan het Caribische deel van het Koninkrijk en het Statuut. Overigens wordt ook voor de interdepartementale opleiding Ambtenaar Internationaal Beleid momenteel een programmaonderdeel Koninkrijkszaken ontwikkeld.

Vraag:
- de delegaties verzoeken de Nederlandse regering om aan te geven wat de stand van zaken is van de uitvoering van het amendement-Bikker (Kamerstuk 32 186 (R1901), nr. 18) met betrekking tot de invoering van beroep in twee feitelijke instanties en cassatie in belastingzaken binnen alle delen van het Koninkrijk.

Antwoord:
Met betrekking tot het amendement Bikker kan worden opgemerkt dat (toenmalig)Staatssecretaris Weekers via het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2012 (Stb. 2011, nr. 640) geregeld heeft dat het Caribisch Nederlandse deel van de wetgeving (Belastingwet BES) voorbereid is op de invoering van beroep in twee feitelijke instanties en cassatie. Deze wijzigingen zijn echter nog niet in werking getreden. Dit heeft te maken met het feit dat voor
Caribisch Nederland en Curaçao, Aruba en Sint Maarten dezelfde rechtsgang geldt. Uitgangspunt is, vooralsnog, dat alvorens de wijzigingen in de rechtsgang daadwerkelijk kunnen worden doorgevoerd ook Curaçao, Aruba en Sint Maarten hun wetgeving dienovereenkomstig dienen aan te passen. Curaçao, Aruba en Sint Maarten hebben dat – voor zover bekend – nog niet gedaan, ondanks het feit dat de Minister van Veiligheid en Justitie assistentie heeft verleend bij het voorbereiden van de benodigde wetswijzigingen in de landen.

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Vraag:
- de delegaties onderstrepen het belang van het beter betrekken van alleKoninkrijksdelen bij de onderhandelingen voor nieuwe of bij de wijziging van bestaande belastingverdragen

Antwoord:
Tijdens onderhandelingen over een belastingverdrag zet Nederland zich in voor de belangen van de Caribische Landen van het Koninkrijk door een artikel voor te stellen dat de mogelijkheid biedt de territoriale reikwijdte van het belastingverdrag uit te breiden tot Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De meeste Nederlandse belastingverdragen bieden deze mogelijkheid. Als de verdragspartner en Aruba, Curaçao of Sint Maarten hiertoe beslissen kan het belastingverdrag dat Nederland met de verdragspartner heeft gesloten, met eventuele noodzakelijke aanpassingen, door middel van een diplomatieke notawisseling worden uitgebreid.[2] Daarbij zij opgemerkt dat de fiscale stelsels van Nederland en de Caribische landen van het Koninkrijk (mede als uitvloeisel van de fiscale autonomie van de landen) onderling sterk verschillen. De verdragspartner zal derhalve nadrukkelijk met deze verschillen rekening willen houden. Het artikel over de mogelijke territoriale uitbreiding in de Nederlandse belastingverdragen biedt naar mijn mening in dit verband een nuttig handvat ter facilitering van het opstarten van onderhandelingen door de Caribische Landen van het Koninkrijk met de verdragspartners.

Energie
De Minister van Economische Zaken heeft kennisgenomen van de wens van het IPKO om nader onderzoek te doen naar het potentieel van geothermie op Saba. Vooralsnog heeft dat voor hem geen prioriteit. Het energiebedrijf van Saba is 1 januari 2014 verzelfstandigd en lijdt thans een verlies van 1,5 mln euro per jaar, omdat de elektriciteit met dure dieselolie moet worden opgewekt. Die situatie kan snel worden beëindigd door nu te investeren in opties die snel resultaat boeken, zoals zon en windenergie. De Minister heeft dan ook subsidie toegezegd om het verlies over 2014 af te dekken en fors te investeren in genoemde opties van duurzame energie. Daardoor kan het bedrijf in 2016 naar verwachting rendabel opereren. De ontwikkeling van geothermie vergt een veel langere adem en de voordelen ervan zouden vooral Sint Maarten ten goede komen. Bovendien zou het energiebedrijf van Saba dan veel langer met forse verliezen moeten draaien, waarvoor geen dekking is. Wanneer de zaken op Saba in 2016 eenmaal op orde zijn, is de Minister bereid om samen met Sint Maarten te bezien of en zo ja op welke wijze nader onderzoek naar het potentieel van Geothermie op Saba kan plaatsvinden.

Jeugd en jongeren
Op 23 mei 2013 heeft UNICEF de rapporten over de kinderrechtensituatie in het Caribische deel van het Koninkrijk gepresenteerd. Naar aanleiding van die rapporten is op 19 juni 2013 op verzoek van de Eerste en Tweede Kamer een brief met een beleidsreactie aan de Kamer gestuurd door BZK, VWS, VenJ, SZW en OCW gezamenlijk. Hierin werd tevens een overzicht gegeven van alle projecten en programma's die de departementen uitvoeren in Caribisch Nederland. Eind oktober 2013 heeft tijdens de CN week een brainstorm over het onderwerp Kinderrechten plaats gevonden. Tijdens de CN week in juni 2014 is een Taskforce kinderrechten CN ingesteld. In april 2014 was eerder al tijdens de Koninkrijksconferentie een interlandelijke Taskforce Kinderrechten ingesteld die eind 2014 een eerste

[2] Die diplomatieke notawisseling die het resultaat zal vormen van onderhandelingen van Aruba, Curaçao en/of Sint Maarten met de verdragspartner, zal op zich een verdrag vormen dat uiteraard aan het parlement ter goedkeuring voorgelegd zal worden.

opzet van een actieplan Kinderrechten moet opleveren. Ieder Land is verantwoordelijk voor de kinderrechten op het eigen grondgebied en zal de contacten met zijn eigen maatschappelijke organisaties organiseren. In 2015 zal verder gewerkt worden aan de verbetering van de kinderrechten op basis van het actieplan dat eind 2014 door de Taskforce Kinderrechten zal worden opgeleverd. Tijdens de Koninkrijksconferentie die in het voorjaar van 2015 gepland staat, zal de Taskforce over haar bevindingen rapporteren. Ook in 2015 zullen de kinderrechten, voortgang, mogelijke oplossingen en acties worden besproken in de CN week.

Studieschulden

De regering heeft er kennis van genomen dat de delegaties hebben besloten om de invoering van het sociaal leenstelsel/studievoorschot in Nederland aan te grijpen om een oplossing te vinden voor de problematiek van de studieschulden van (oud-)studenten uit het Caribische deel van het Koninkrijk die na hun studie in Nederland terugkeren naar de eilanden. Uitgangspunt van de delegaties daarbij is dat studenten uit het Caribische deel van het Koninkrijk onder dezelfde voorwaarden kunnen lenen en aflossen als studenten uit het Europese deel van het Koninkrijk.

De regering deelt de wens om een oplossing te vinden voor de problematiek van de studieschulden van (oud-)studenten uit het Caribische deel van het Koninkrijk die na hun studie in Nederland terugkeren naar de eilanden. Ook het genoemde uitgangspunt wordt door de regering onderschreven: de Wet Studiefinanciering 2000 (WSF 2000) kent in de bepalingen over lenen en aflossen geen onderscheid tussen studenten uit het Caribische deel van het Koninkrijk en het Europese deel. Een dergelijk onderscheid zal ook niet worden voorgesteld in de op handen zijnde wijziging van de WSF 2000 bij de invoering van het studievoorschot.

De regering heeft er kennis van genomen dat de delegaties voorstellen dat de studieschuld voor (oud-)studenten die terugkeren naar het Caribische deel van het Koninkrijk wordt omgezet in Amerikaanse dollars voor zolang zij daar gevestigd blijven. De delegaties stellen ook voor dat de inning van deze studieschuld in handen komt van de landen die daartoe een overeenkomst sluiten met de Nederlandse overheid. De delegaties komen voor het volgende IPKO met een uitgewerkt voorstel hoe dit zijn beslag kan krijgen.

De regering ziet een dergelijk voorstel met belangstelling tegemoet en zal alsdan een inhoudelijke reactie kunnen geven.

De regering heeft er kennis van genomen dat de delegaties voor de huidige (oud-)studenten met een studieschuld in het Caribische deel van het Koninkrijk de regeringen vragen om de volgende maatregelen te onderzoeken:
- toegang tot het persoonlijk debiteurensysteem van DUO;
- vestiging van een lokale helpdesk van DUO op de eilanden, zoals ook op Bonaire het geval is;
- bewerkstelligen van een haalbare aflossingsregeling;
- stopzetten van de incassoprocedures tot deze aflossingsregeling gerealiseerd is.

De regering erkent dat een aantal maatregelen nodig is om de terugbetaling door (oud-)studenten met een studieschuld in het Caribische deel van het Koninkrijk te vergemakkelijken. Een aantal van die maatregelen is

reeds ingevoerd, andere staan op stapel. Bijgevoegd is een brief van de Minister van OCW die meer gedetailleerd op deze materie ingaat[3].

Over de genoemde maatregelen wordt het volgende opgemerkt: Toegang tot het persoonlijk debiteurensysteem van DUO voor (oud-)studenten met een studieschuld die zich buiten Nederland bevinden is niet mogelijk. De oorzaak hiervan is gelegen in de beveiliging van Mijn DUO met DigiD, waardoor het nodig is dat de debiteur zich identificeert met een Nederlands 06-nummer.

De regering erkent dat goede informatievoorziening nodig is om debiteuren in staat te stellen op correcte wijze hun schuld af te lossen en wil samen met de regeringen van de andere landen onderzoeken hoe de informatievoorziening aan (oud-)studenten in het Caribische deel van het Koninkrijk kan worden geoptimaliseerd.

De regering is van mening dat de Wet studiefinanciering 2000 een haalbare aflossingsregeling bevat. Goede informatievoorziening moet er voor zorgen dat de beschikbare instrumenten zoals de draagkrachtregeling ook in het Caribisch deel van het Koninkrijk gebruikt worden door de debiteuren waarvoor deze bedoeld zijn.

In het verleden is dat niet altijd optimaal gebeurd waardoor teveel debiteuren betalingsachterstanden hebben opgelopen. Daarom wordt binnenkort aan de op Curaçao woonachtige debiteuren met een achterstallige studieschuld eenmalig de gelegenheid geboden hun achterstallige schuld naar draagkracht terug te betalen. Voorwaarde daarbij is dat zij de terugbetaling van hun reguliere schuld voor een periode van drie jaar pauzeren. Na die drie jaar wordt de eventuele restschuld weer toegevoegd aan de reguliere schuld en lost de debiteur gedurende de resterende terugbetaaltermijn naar draagkracht af. Op die manier hoeft geen van de betrokken debiteuren meer dan het draagkrachtbedrag terug te betalen.

Deze betalingsregelingen zullen ook worden voorgesteld aan de overheden van Aruba en Sint Maarten teneinde deze ook te kunnen aanbieden aan de debiteuren met een betalingsachterstand die op een van de andere eilanden in het Caribische deel van het Koninkrijk woonachtig zijn.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk

[3] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.